

Věcný záměr výzvy

Desegregace

Jednání se zástupci odborné veřejnosti

21. 10. 2026

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

OPJAK.cz
MSMT.gov.cz

Anotace výzvy

Cílem výzvy je podpořit naplňování závazků České republiky v oblasti zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a ukončování etnické segregace ve vzdělávacím systému.

Výzva se zaměřuje na podporu řízení vzdělávací soustavy na místní úrovni ze strany zřizovatelů základních škol, a to s ohledem na potřeby romských dětí a žáků.

Cíl bude naplněn tvorbou a implementací místních desegregačních strategií zaměřených na rušení nebo transformaci škol a tříd vykazujících známky etnické segregace (včetně škol a tříd zřizovaných podle § 16 odst. 9 školského zákona č. 561/2004 Sb.¹), úprava organizace vzdělávání na úrovni obce a podpora škol při přijímání a vzdělávání romských žáků, včetně zavádění etnicky citlivých přístupů.

Časové nastavení výzvy

Předpokládané datum vyhlášení výzvy a začátek příjmu žádostí: únor/březen 2027

Předpokládané datum ukončení příjmu žádostí o podporu: srpen 2027

Ukončení realizace projektů: srpen 2029

Délka realizace projektů: 24–35 měsíců (zpětná způsobilost – realizaci projektu je možné zahájit 1.10.2026)

Forma podpory

Alokace výzvy:	150 000 000 Kč
Minimální výše celkových způsobilých výdajů na projekt:	2 000 000 Kč
Maximální výše celkových způsobilých výdajů na projekt:	15 000 000 Kč
Spolufinancování:	Obce do 3 tis. obyvatel: 10 %; obce nad 3 tis. obyvatel: 15 %; kraje (kromě Prahy): 15 %; Praha: 23,145 %.

Aktivita

Povinné

Aktivita 1 - Řízení projektu

Povinně volitelné

Aktivita 2 - Tvorba a implementace místních desegregačních strategií – aktivitu realizují kraje a obce

Aktivita 3 - Metodická podpora zřizovatelů škol při tvorbě a implementaci místních desegregačních strategií – aktivitu realizuje NPI

¹ Pro účely této výzvy se jedná se o školy a třídy zřizované podle § 16 odst. 9 školského zákona č. 561/2004 Sb., které jsou zaměřeny na vzdělávání žáků s mírnou poruchou vývoje intelektu (dříve lehkým mentálním postižením).

Návrh obsahu aktivit

Aktivita 2

Aktivita je zaměřena na komplexní proces přípravy, koordinace, zavádění a vyhodnocování opatření, jejichž hlavním cílem je desegregace romských žáků v oblasti lokálního vzdělávání, a to na základě úzké spolupráce a konsensu klíčových aktérů v daném území. Cíl desegregace nabývá těchto podob:

- a) **Zrušení segregované školy** – ukončení činnosti segregované školy či ukončení přijímání žáků do 1. ročníku

nebo

- b) **Transformace segregované školy** – za transformovanou je považována škola, která ve spolupráci se zřizovatelem realizuje opatření směřující ke snížení etnické segregace. Součástí transformace je současně vytváření podmínek pro zápis romských žáků do dalších škol zřizovatele a aktivní úsilí o pestřejší složení žáků transformované školy, včetně jejího zatraktivnění pro žáky z majoritní populace.

Transformace školy zahrnuje:

1. Realizaci opatření schválených v desegregační strategii.
2. Aktivní práci zřizovatele se spádovostí, zápisy a dalšími mechanismy ovlivňujícími rozmístění žáků mezi školami.
3. Zavedení mechanismů, které romským žákům umožní využívat nesegregované školy v území, zejména školy spádové.
4. Podporu přijímajících škol při začleňování nově příchozích žáků a vytváření podmínek pro jejich úspěšné vzdělávání.
5. Kroky vedoucí k pestřejšímu a vyváženějšímu složení žáků transformované školy.
6. Průběžné snižování neadekvátního poměru rozložení romských žáků mezi školami zřizovatele.
7. Prevenci vzniku oddělených tříd uvnitř školy a dalších forem vnitřní segregace v rámci školy.
8. Spolupráci se zřizovatelem, rodiči, romskými a pro/romskými organizacemi a dalšími aktéry zapojenými do procesu desegregace.

V případě, že se jedná o segregovanou základní školu, která je zřízena podle § 16 odst. 9 školského zákona č. 561/2004 Sb. může být cílem desegregace pouze zrušení segregované školy.

Podmínky realizace

- Zapojení základních škol:
Zapojení všech základních škol zřizovaných příjemcem, pokud jsou v obci 2-4 základní školy nebo zapojení min. 4 základních škol (jedné segregované a min. tří přijímajících), pokud příjemce zřizuje více než 4 školy. Pokud je příjemcem kraj, vztahuje se zapojení škol na partnera projektu – obec, či obce, pokud je v rámci projektu desegregováno více škol z různých obcí.
- Nastavení systému spolupráce a komunikace v oblasti desegregace škol zajištěné minimálně vznikem pracovní skupiny Desegregace.
- Vytvoření pracovní pozice zaměřené na koordinaci procesu desegregace – koordinátor společného vzdělávání pro město/obec.
- Navázání spolupráce s NPI – poskytovatelem metodické podpory a vzdělávání a účast na jím realizovaných aktivitách.

Aktivita 2 se skládá ze tří částí:

- **Cílem části A** je vytvoření nové desegregační strategie či aktualizace strategie obdobně zaměřené, která již pro území existuje, ale není zaměřena specificky na desegregaci romských žáků (může se jednat např. o aktualizaci strategie zaměřené na sociálně znevýhodněné žáky) či již neodpovídá aktuálním potřebám území.
- **Cílem části B** je realizace konkrétních opatření ze schválené desegregační strategie, která vedou ke zrušení či transformaci segregovaných škol a zrušení/ transformace těchto škol. Příjemce vždy volí min. jednu intervenci v každém z těchto bloků. Obsah aktivit vychází z metodického nástroje desegregace.cz (Desegregace.cz | Zapojmevsechny.cz), výzva se zaměřuje na aktivity zaměřené na oblast vzdělávání.

a) Systémová opatření na místní úrovni

- Změna spádových oblastí za účelem vyváženého rozdělení romských žáků ve školách a třídách
- Koordinační a organizační opatření a změny v řízení vzdělávací soustavy vedoucí k naplňování místní desegregační strategie a prevenci resegregace, včetně nastavení systému sběru a vyhodnocování dat
- Propojení opatření v oblasti vzdělávání s oblastmi bydlení, sociální práce a zdravotních služeb na úrovni zřizovatele, mezioborová spolupráce a case management
- Vytvoření kritérií pro výběr a hodnocení ředitelů základních škol s důrazem na inkluzivní fungování školy
- Odborné konzultace externích subjektů pro zřizovatele či vedení škol, které přispějí k naplnění zvoleného cíle projektu a udržitelnosti desegregace

b) Pomoc rodičům

- Informační a poradenské aktivity zaměřené na podporu romských rodičů při jednání se školami, školskými zařízeními a dalšími institucemi ve vazbě na vzdělávání dětí a žáků
- Spolupráce s pro/romskými organizacemi při realizaci aktivit zaměřených na budování důvěry mezi školou a rodiči romských dětí a žáků, včetně aktivního oslovování rodin, facilitace kontaktu a podpora romských rodičů při orientaci ve vzdělávacím systému
- Zapojování romských rodičů do školního života prostřednictvím komunitních setkání, osvětových aktivit a nastavování principů partnerské komunikace, včetně podpory aktivit organizovaných rodiči romských dětí a žáků ve prospěch celé místní komunity

c) Kvalitní pedagogická práce škol

- Zavedení jazykové přípravy pro romské žáky, jejichž mateřským jazykem je romština, v domácím prostředí hovoří romským dialektem češtiny, nebo se u nich projevuje nedostatečná znalost českého jazyka v důsledku sociálního znevýhodnění
- Realizace společných adaptačních pobytů a dalších společných aktivit pro žáky a pedagogy ze segregovaných a nesegregovaných škol
- Rozvoj školních poradenských týmů (školní psycholog, speciální a sociální pedagog, metodik prevence) prostřednictvím vzdělávání zaměřeného na práci s romskými žáky, vytváření inkluzivního prostředí, včasné zachycení různorodých potřeb žáků, spolupráce se školskými poradenskými zařízeními zaměřená na sdílení informací a koordinaci postupů, včetně zajištění funkčního systému podpory žáků
- Podpora vzdělávacích aspirací romských žáků prostřednictvím individuálního kariérového poradenství a mentoringu

- Úprava školních vzdělávacích programů včetně zavádění osvědčených pedagogických přístupů, například Montessori nebo program Začít spolu, začleňování romských reálií do výuky a podpora jazykových kompetencí v romském jazyce
 - Profesní rozvoj pedagogických pracovníků v etnicky citlivých přístupech k žákům, vzdělávání pedagogů/pedagogických sborů zaměřené na romské reálie, jazykovou podporu a další oblasti související se vzděláváním romských žáků
 - Zajištění vybavení nezbytného pro každodenní docházku žáků na přijímacích školách a podpora účasti žáků na vzdělávacích akcích (výlety, školy v přírodě atp.). Jedná se o podporu škol, které nejsou zahrnuty v programu podpory znevýhodněných škol a vybavení nehrazené z jiných zdrojů. V případě financování akcí pro žáky je možné podpořit pouze účast na aktivitách, které probíhají nad rámec ŠVP.
 - Podpora tandemové výuky
 - Personální podpora škol – financování pracovních pozic asistent pedagoga, sociální pedagog, speciální pedagog, školní psycholog (podpora nad rámec stanovený legislativou)
 - Podpora aktivit zaměřených na přípravu dětí v povinném předškolním vzdělávání na vstup do nesegregovaných základních škol, včetně spolupráce s rodiči těchto dětí a spolupráce mezi MŠ a ZŠ
- d) Mimoškolní podpora dětí a žáků
- Nízkoprahové a komunitní vzdělávací aktivity pro děti a mládež, včetně doučování
 - Spolupráce škol, organizací zaměřených na realizaci volnočasových aktivit a romských rodin při podpoře vzdělávacích aspirací a rozvoji kompetencí žáků mimo školní výuku
- **Cílem části C** je vyhodnocení realizovaných opatření a jejich dopadů na snížení segregace v území a vytvoření akčního plánu desegregačních aktivit na období následujících dvou let.

Naplnění cíle desegregace bude posuzováno dle těchto faktorů:

Cíl: Zrušení segregované školy

Pro naplnění cíle musí být splněny tyto podmínky:

1. Nejméně 25 % romských žáků segregované školy je nově vzděláváno v jiných školách zřizovatele či ve škole/ školách kam spádově patří.
2. Počet škol zapojených do projektu, které nově vzdělávají alespoň jednoho romského žáka z původně segregované školy je vyšší než 1.
3. Podíl romských žáků na žádné škole v obci nepřesáhne jejich průměrné zastoupení na školách zřizovatele/v obci o více než 50 %.
4. Je přijato usnesení volených orgánů kraje/ obce, které vede k ukončení činnosti segregované školy.
5. Segregovaná škola ukončila přijímání žáků do 1. ročníku.

Pro naplnění podmínek je dostačující doložení podkladů, které jejich splnění potvrzují (např. potvrzení o zápisu romských žáků na jiné školy, usnesení voleného orgánu, ze kterého vyplýne uzavření školy či ukončení přijímání žáků do 1. ročníku), samotný přesun žáků do přijímající školy/ škol může proběhnout také po ukončení projektu.

Cíl: Transformace školy

Pro naplnění cíle musí být splněny tyto podmínky:

1. Rozdíl v zastoupení romských žáků v transformované škole a průměrným podílem romských žáků v ostatních školách zřizovatele se sníží nejméně o polovinu.
2. Počet škol, které nově vzdělávají alespoň jednoho romského žáka je vyšší než 1.
3. V žádné škole příjemce projektu, která je zapojena do projektu nedochází k zařazování romských žáků do oddělených tříd a/nebo vytváření tříd s výrazně vyšším podílem romských žáků, než odpovídá jejich zastoupení v žákovské populaci školy.

Vyloučené aktivity

- aktivity nepřispívající k naplnění cíle Aktivitu 2, tzn. ke snížení počtu segregovaných základních škol;
- aktivity, jejichž náklady jsou současně financovány z jiného zdroje (dvojí financování);
- poskytování sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů;
- aktivity vedoucí k pořízení, údržbě a změnám dokončených staveb, pořízení dlouhodobého hmotného/nehmotného investičního majetku.

Cílová skupina

Pro povinně volitelnou Aktivitu 2:

- Děti, žáci ZŠ;
- romské děti a žáci ZŠ;
- pracovníci pro/romských organizací;
- pracovníci ve vzdělávání škol / školských zařízení;
- vedení škol a školských zařízení;
- rodiče dětí a žáků (případně zákonní zástupci);
- veřejnost.

Pro povinně volitelnou Aktivitu 3:

- Vedení škol a školských zařízení a zřizovatelé;
- pracovníci ve vzdělávání škol/ školských zařízení;
- rodiče dětí a žáků (případně zákonní zástupci);
- pracovníci pro/romských organizací;
- ostatní aktéři v oblasti vzdělávání;
- veřejnost.

Oprávnění žadatelé a podmínky partnerství

Pro povinně volitelnou Aktivitu 2:

Zřizovatelé min. dvou základních, kteří dle statistik MŠMT vykazují nadprůměrné zastoupení romských žáků. S právní formou:

Územní samosprávné celky (kraje, hlavní město Praha, obce, městské části hlavního města Praha)

Pro povinně volitelnou Aktivitu 3:

Příspěvková organizace zřizovaná MŠMT – Národní pedagogický institut.

Partnerství

Pro povinně volitelnou Aktivitu 2:

Žadatel předkládá žádost o podporu vždy ve spolupráci s min. 1 povinným partnerem – pro/romskou NNO.

Dále musí partner splnit následující podmínky:

K datu podání žádosti o podporu v rámci své činnosti prokazatelně realizuje neformální vzdělávací aktivity pro romské děti a mládež nebo vzdělávací aktivity zaměřené na zvyšování povědomí romské komunity o vzdělávacím systému nebo vzdělávací aktivity pro pracovníky ve vzdělávání zaměřené na zvyšování povědomí o romské menšině. Realizaci minimálně jedné z těchto aktivit dokládá

- poslední zpracovanou **výroční zprávou²** nebo **zakladatelským/zřizovacím dokumentem** a zároveň
- **Potvrzením krajského koordinátora pro romské záležitosti** o oprávněnosti partnera opatřené podpisem krajského koordinátora pro romské záležitosti. Aktuální seznam Krajských koordinátorů pro romské záležitosti je uveden na webových stránkách Úřadu vlády ČR.

Partner k datu podání žádosti o podporu existuje déle než 2 roky.

V případě, že je žadatelem kraj, je povinné zapojení druhého partnera – obce, zřizovatele základní školy/škol, které budou v jeho projektu školami přijímajícími.

Žadatel může do realizace zapojit i další – nepovinné partnery:

NNO, MAS, školy a školská zařízení

Zapojení školy jako partnera projektu je povinné v případě, že škola bude z projektu čerpat finanční prostředky (např. na vzdělávání pedagogů, personální podporu atp.)

Pro povinně volitelnou Aktivitu 3:

Partnerství není povoleno.

Omezení výzvy:

Průběžná výzva: 1 žadatel = 1 žádost o podporu. V rámci jedné žádosti o podporu je možné desegregovat více škol jednoho zřizovatele.

² Jedná se o výroční zprávu za rok 2025, případně za rok 2026, pokud již byla zpracována. Žadatel nemusí doložit partnerovu výroční zprávu v případě, že je aktuální verze výroční zprávy k dispozici ve veřejně přístupném registru spravovaném státem.